

lægge en bestemt Indsigelse mod hele den Skildring, som det ærede Medlem gav af det juridiske Studium. Jeg har aldrig talt det Antal Sider, som maatte gennemlæses, og jeg kan saaledes ikke have nogen Mening derom, men det er jo heller ikke det, som det kommer an paa. Jeg skal for mit eget Vedkommende bemærke, at jeg selv studerede i 6 Aar, fra den Tid, jeg blev Student, at jeg ikke, i alt Fald kun i meget begrænset Omfang, benyttede Manuduktør, og at jeg i Virkeligheden sølte mig saare tilfreds og under ingen Omstændigheder kan gaa ind paa, at jeg eller mine Kammerater vare undergivne nogen Art af aandelig Tortur. Det ligger ganske vist noget længere Tid tilbage, men jeg skal dog tillade mig at hævde, at der den Gang var et i enhver Henseende godt og smukt kollegialt Forhold mellem Professorerne og de Studerende, som jeg for mit Vedkommende har fortsat siden den Tid. Jeg skal dertil føie, at jeg har haft Heilighed til at gjøre mig bekendt med Forholdene i Udslandet, baade i Frankrig og England, og jeg skal hævde, at Kjøbenhavns juridiske Fakultet fuldkommen vel kan staa paa lige Fod med Fakulteterne i Frankrig og England. Jeg veed ikke saa nøie Besked med Forholdene i Tyskland, men jeg skalde for Resten være tilbøielig til at antage, at de Anker, der af det ærede Medlem blev fremsført mod Forholdene i Danmark, i endnu langt højere Grad vilde gjælde om Forholdene i Tyskland. Jeg skal iøvrigt tillade mig at fremhæve, at der for en Del Aar siden er flet ikke ganske ubetydelige Forandringer med Hensyn til Examinens Karakter, idet en stor Del mindre nødvendige Bisag ere blevene strøgne, saa at den virkelige Kraft er bleven lagt paa de Punkter, hvor det har viist sig mere nødvendigt. Der er naturligvis ikke nogen Tvivl om, at der er en Vanskelighed og Mislighed, som klæber ved den juridiske, det vil sige den fuldkændige juridiske Examen lige som ved andre Examinex, der i sig selv repræsenterer Hødepunktet, og det er, at der er en Del Folk, der tage dem, som ikke ere særlig anlagte for videnskabelige Sysler, og som altsaa med stort Besvær blive nødsagede til at arbejde sig gennem et stort videnskabeligt Apparat uden egentlig at kunne tilegne sig Videnskabens Mand. Men det er en Menpe, der i og for sig ikke er Noget at gjøre ved. Jeg kan for Resten sige, at jeg i sin Tid netop drøftede dette Spørgsmaal med Fakultetets daværende hpperste Medlem, nemlig afdøde Professor Nagesen. Han gjorde den Indvending gjældende, lige overfor hvilkten jeg i alt Fald maatte

høie mig, at, saalænge Underdommerembederne kunne beklædes med Folk, der have faaet haud, og dette sker i stort Omfang, var det ganske nødvendigt at give dem en grundig, videnskabelig Uddannelse. Naar der tales saa meget om de mange Tusinder af Sider, der skulle pløjes igjennem, er det i Virkeligheden den videnskabelige Udvikling, det kommer an paa, og ikke det egentlige positive Stof. Det positive Stof habes nogenlunde i samme Omfang ved den dansk-juridiske Examen, og med Hensyn til den er det jo en bekendt Sag, at disse Folk med en tarvelig Fordømmelse, og som for det Meste lebe under meget vanskelige økonomiske Forhold, i Almindelighed ere i Stand til at afsløvere den i Løbet af et Par Aar. Det er i Virkeligheden den grundige videnskabelige Dannelse, som repræsenterer dette lange Studium, og altsaa indeholdes i disse mange Tusind Folio- og Kvartsider, som der vil være at lære. Jeg skal derfor blot gjentage min Indsigelse. Jeg veed ikke, hvorpaa det ærede Medlem støtter, hvad han har sagt om de øvrige Fakulteter, men jeg maa nedlægge en alvorlig Indsigelse imod, hvad han har sagt om det juridiske Fakultet, idet jeg hævder, at, om det end ligesom alt Andet har mange Mangler, saa sørger det dog i det Store og Hele for at give vore Embedsmænd en Uddannelse paa et solidt og videnskabeligt Grundlag.

N. J. Larsen: Jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem fra Aarhus (Wingel) har øvet sin Kritik over Universitetet i den bedste Mening, og at han paa de Omraader, hvor han ikke har været i Stand til at dømme efter sin personlige Erfaring, har troet at have de bedste Kilder for sig, naar han har udtalt en haard Dom over Forholdene. Det falder mig ikke ind her at ville forsvare Universitetsdannelsen; jeg vil indrømme, at den kan lide af store Brøst ligesom Latinstoledannelsen i det Hele taget. Jeg indrømmer, at det er en meget uheldig Omstændighed ved vor eneste videnskabelige Høiskole, at Professorerne paa een Gang skulle vøgte to ofte uforenelige Hverv: Uddannelsen af praktiske Embedsmænd og Udviklingen af Videnskabten. Det er næppe saa sjældent, at disse to Opgaver vise sig uforenelige. Jeg vil altsaa ikke benægte, at der kan findes mange Mangler ved Universitetet, og hvis det ærede Medlem havde staaet Alst over samme Kam og fremhævet de Mangler, der findes helt igjennem, skalde jeg ikke have be-
gjæret Ordet. Men naar han særlig har trukket et enkelt Fakultet frem, det juridiske, og ment, at dette var saa overordentlig flet, saa er det min Overbevisning, at han har